

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060109

DOM
2013-04-17
Stockholm

Mål nr
M 10104-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-11-08 i mål nr M 2148-12, se bilaga

KLAGANDE

P-O J

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 Halmstad
2. R M
3. A W

SAKEN

Begäran om tillsynsingripande på fastigheten X m.fl. i Kungsbacka kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och Länsstyrelsens i Hallands län beslut 2012-05-04 (nr 535-7440-11) och återförvisar målet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1068766

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

P-O J har, som det får förstås, yrkat att länsstyrelsens beslut att inte vidta någon tillsynsåtgärd ska upphävas och att målet ska återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Till stöd för sin talan har P-O J vidhållit vad han tidigare anfört och tillagt i huvudsak följande.

Dräneringsvatten ställer till stora problem på hans fastigheter när regnvatten kommer på stört i stor mängd inom en halv dag eller så, vilket leder till kraftiga översvämningar på hans två tomter. En fastighet ska i första hand ta hand om dagvatten på den egna tomten. Detta kan lämpligen ske genom anläggande av stenkistor inom tomten.

Länsstyrelsens uppgift om att de utförda åtgärderna företagits för att bibehålla tidigare förhållanden är felaktig. Det har aldrig funnits någon befintlig dräneringsledning som gått från X till hans fastigheter. Uppgiften om befintlig dräneringsledning sedan 50 år är osann och helt obevisad. Syftet med den nyanlagda dräneringsledningen är att varaktigt göra fastighetens stora gräsmatta lämplig för fritidsaktiviteter eftersom den ofta är översvämmad. P-O J anser att länsstyrelsen skulle ha utrett de faktiska förhållandena noggrannare. En lögn om en sedan 50 år befintlig dräneringsledning får inte bilda underlag för en myndighets bedömning av vad som är markavvattning eller vattenverksamhet.

Att avleda grundvatten genom dräneringsledningar inom vissa fastigheter för att sedan leda vattnet i slutna ledningar mot eller till grannfastigheterna är vattenverksamhet. Vattenverksamhet kräver tillstånd vilket skulle ge P-O J en möjlighet att förhindra att hans fastigheter översvämmas av grannarnas dräneringsvatten. Detta skulle även ge bättre förutsättningar för att åstadkomma gemensamhetsanläggningar. Länsstyrelsen borde ha utfört en tillsynsåtgärd och då i samarbete med fastighetsägarna

föreslagit erforderliga åtgärder. Dagvattenledningen skulle då ha anlagts i vägen mellan fastigheterna.

A W och R M har motsatt sig bifall till överklagandet och vidhållit vad de tidigare anfört med i huvudsak följande tillägg.

Det finns stenkistor under den omtalade gräsmattan och arbetet som genomfördes hösten 2009 återställde enbart det befintliga igenslammade dräneringsröret för att bibehålla tidigare förhållanden som funnits sedan 1930-talet.

Kungsbacka kommun har projekterat för nya vatten-, spillvatten- och dagvattenledningar för området. På uppdrag av Kungsbacka kommun har geotekniska undersökningar utförts i form av sonderingar och provtagningar. Berörda fastighetsägare, däribland P-O J, har på möte informerats om kommande dagvattenhantering i området. Vid informationsmötet framkom bland annat att områdets markförhållanden inte möjliggör adekvat infiltration. Berörda fastighetsägare har i majoritet samtyckt till att gemensamma dagvattenledningar kommer att anläggas i samband med att nya vatten- och spillvattenledningar anläggs vilket beräknas vara genomfört under 2013.

Länsstyrelsen har motsatt sig bifall till överklagandet och vidhållit tidigare angivna ståndpunkter med följande tillägg. Den aktuella åtgärden i form av nedläggning av en dräneringsledning, som utförts i syfte att avleda dagvatten från en befintlig och sedan tidigare iordningställd villatomt, utgör per definition inte markavvattning enligt länsstyrelsens mening.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det Mark- och miljööverdomstolen har att ta ställning till är om de utförda åtgärderna utgör vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken och om länsstyrelsens beslut att inte vidta någon tillsynsåtgärd i ärendet varit riktigt.

Vad som är vattenverksamhet framgår av 11 kap. 2 § miljöbalken. Markavvattning definieras i punkten 4 som åtgärder som utförs för att avvattna mark, när det inte är fråga om avledande av avloppsvatten, eller som utförs för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller för att skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för något visst ändamål.

Anläggningar som har tillkommit genom en vattenverksamhet, t.ex. diken för markavvattning, är enligt 11 kap. 3 § miljöbalken vattenanläggningar. Även vattenanläggningar där det inte bedrivs någon verksamhet innefattas i verksamhetsbegreppet. Innehavare av vattenanläggningar är vidare skyldiga att underhålla dessa enligt 11 kap. 17 § miljöbalken.

Det krävs enligt 11 kap. 9 § miljöbalken tillstånd att bedriva vattenverksamhet. Undantag från tillståndsplikten gäller enligt 11 kap. 15 § miljöbalken bl.a. för rensningar som sker för att bibehålla vattnets djup eller läge.

Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning utgör anläggningar av det slag som det är fråga om i målet vattenanläggningar i miljöbalkens mening oavsett om det är fråga om underhåll av en befintlig anläggning eller inrättande av en ny. Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om vattenverksamhet och är alltså rätt tillsynsmyndighet i förhållande till de berörda anläggningarna. Mot bakgrund av P-O J:s anmälan borde därmed länsstyrelsen ha övervägt behovet av tillsynsåtgärder genom att i nödvändig utsträckning kontrollera förhållandena på platsen. Överklagandet ska därför bifallas på så sätt att mark- och miljödomstolens dom och länsstyrelsens beslut undanröjs samt målet återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Ulla Bergendal, tekniska rådet Bengt Jonsson, hovrättsrådet Åsa Marklund Andersson, referent, och tf. hovrättsassessorn Erika Enlund.

Föredragande har varit Katrin Strömberg.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-11-08
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 2148-12

KLAGANDE

P-O J

MOTPART

1. Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 Halmstad

2. A W

3. E S

4. R M

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Hallands län beslut den 4 maj 2012 i ärende nr 535-7440-11, se bilaga 1

SAKEN

Översvämningsproblem på grund av markavvattning på fastigheten X
m fl, Kungsbacka kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

P-O J har på närmare angivna grunder yrkat att grannfastigheterna inte ska få avleda sitt dräneringsvatten över hans fastigheter och att vissa dräneringsledningar ska tas bort.

DOMSKÄL

Den fråga som domstolen har att pröva i målet är om länsstyrelsens beslut att inte vidta någon tillsynsåtgärd i ärendet varit riktigt.

Domstolen delar länsstyrelsens uppfattning att de i området vidtagna åtgärderna i allt väsentligt förefaller vara avsedda för att bortleda vatten vid nederbördstillfällen. Syftet med åtgärderna är således inte att varaktigt förbättra marken för ett visst ändamål. Handlingarna i målet ger också vid handen att vattnets naturliga avrinning i huvudsak sker i den riktning som den anlagda ledningen nu leder vattnet.

Av det anförda drar domstolen slutsatsen att de utförda åtgärderna inte är av sådan karaktär eller har sådan inverkan på avrinningsförhållandena att det funnits anledning för länsstyrelsen att vidta någon tillsynsåtgärd. Överklagandet ska därför avslås.

Domstolen vill dock nämna att problem med tidvis större vattenmängder och olägenheter med överssvämningar enligt domstolens erfarenhet numera inte är något ovanligt förhållande med hänsyn till de ökade nederbördsmängder som förekommit senare år och att andelen hårdgjorda ytor ofta utökats m.m. Det är också enligt domstolens erfarenhet så att de anläggningar som är avsedda att leda bort dagvatten m.m. ofta är underdimensionerade och dåligt underhållna i områden av den karaktär som nu det nu är fråga om. Olägenheterna med större flöden över P-O J:s fastighet torde till stor del kunna förklaras med en kombination av ökade nederbördsmängder och bristande kapacitet i rörledningar och diken m.m. inom området. Att åtgärda detta, för att undvika problem i framtiden, torde kräva en gemensam lösning för berörda fastigheter.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 29 november 2012.

Patrick Baerselman

Nils-Göran Nilsson

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Patrick Baerselman, ordförande, och tekniska rådet Nils-Göran Nilsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.